KUNTALIITTO | Kommun-förbundet

Energiatehokkuuslaki (HE 85/2025)

Talousvaliokunta 21.10.2025

Vesa Peltola

Energiatehokkuusdirektiivin (EED) toimeenpano kuntien näkökulmasta

- Kuntien energiankäytöstä suurin osa on rakennuksissa, joiden kohtalo on murrosvaiheessa palveluverkon ennustettujen muutostarpeiden vuoksi
  - Sote-rakennukset: n. 2 milj. neliötä jäämässä turhiksi (n. 1/3 kokonaismäärästä)
  - Koulut: peruskoulun oppilasmäärä laskee v. 2030 mennessä 80 000:lla

  → Kunnille tärkeää voida päättää itsenäisesti kiinteistöomaisuutensa kehittämisestä
- Energiatehokkuussopimustoiminnan (Julkisen alan energiatehokkuussopimus, JETS) hyödyntämismahdollisuus EED:n velvoitteiden toimeenpanossa on tärkeää
  - Julkisen alan energiansäästövelvoite (artikla 5)
  - Energiatehokkuuden huomioon ottaminen alue- ja paikallisviranomaisten pitkän aikavälin suunnittelussa (artikla 5)
  - Ns. pakkosaneerausartikla (artikla 6): Suomessa vaihtoehtoisena tapana JETS
  - Lämmitys- ja jäähdytyssuunnitelmat (artikla 25)
- Toimeenpano sisältää kunnille uusia tehtäviä → rahoitusperiaatteen noudattaminen siltä osin, kun velvoitteet eivät ole kustannustehokkaita

Huomioita lakiesityksestä (HE 85/2025)

- Yleisesti HE vaikuttaa kuntanäkökulmasta kohtuulliselta
  - Julkisten elinten rakennusten hankintaa (osto, vuokraus) koskeva energiatehokkuusvelvoitteiden jousto tervetullut (ei ollut lakiluonnoksessa)
  - Julkisia hankintoja koskevaa osuutta on HE:ssa saatu lakiluonnosta selkeämmäksi, vaikka direktiivin epäselvä teksti (artikla 7) ei ole tehnyt työtä helpoksi
- Osaamisen kirjavuus kunnissa voi tulla ongelmaksi hankintojen energiatehokkuusvaatimusten soveltamisalan laajentuessa suuresti → riittävät neuvontaresurssit varmistettava (Julkisten hankintojen neuvontayksikkö)
- EED:n arvioitu päivitystarve vuoden 2040 EU-tavoitteiden saavuttamiseksi luo kuntanäkökulmasta tarvetta Suomen proaktiiviselle edunvalvonnalle
  - Artikla 5: julkisen sektorin energian loppukäytön säästövelvoite on epärealistinen
  - Artikla 6: ns. pakkosaneerauksen vaihtoehtona pitää säilyä vaihtoehtoiset toimet (energiatehokkuussopimukset!)
  - Artikla 7: epäselvää tekstiä on tarpeen kohentaa

Yhteenveto

HE 85/2025 ja energiatehokkuus-direktiivin (EED) toimeenpano

- Energiatehokkuussopimusten laaja hyödyntäminen tärkeä linjaus
- HE on kokonaisuutena kohtuullinen
- Hankintojen energiatehokkuusvaatimusten laajentuessa kuntiin on varmistettava riittävät neuvontaresurssit
- Ennakoiva EU-edunvalvonta tärkeää
  - Nykyisessä EED:ssä julkiselle sektorille hankalia kohtia (artiklat 5, 6 ja 7)
- Rahoitusperiaatteen noudattaminen

Kiitos!

Vesa Peltola
Erityisasiantuntija
Yhdyskunta ja ympäristö -yksikkö, Kuntaliitto
+358 9 771 2054, +358 40 568 7145, Vesa.Peltola@kuntaliitto.fi

CC BY

www.kuntaliitto.fi
www.kommunforbundet.fi

KUNTALIITTO | Kommun-förbundet